

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET, AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYLET
ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE TARTOZÓ SZÖVETKZETEK HIVATA-
LOS KÖZLÖNYE. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10, SZÁM.
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. tagjai további intézkedésig tag-
díj ellenében kapják. Alapító tagdíj 2000 lel,
rendes tagdíj évi 100 lel, kisgazdák és tiszt-
viselők részére 50 lel.

A lapfelügyelő bizottság felfüggetele mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:

Egy évre 150 lei Negyed évre 40 lei
Fél évre 75 lei Egyes szám 3 lei

Egy érdekes rendelet.

A földmivelésügyi vezérigazgatóság 12529 szám alatt a következő rendeletet Intézte a megyei gazdasági felügyelőkhez:

„A kisajátítási határozatok kihirdetésénél egyes bizottságok az ingatlanjuttalékok nagyságát anélkül állapították meg, hogy tekintetbe vették volna az igényjogosultak számát, földszükségletét és az állam közszükségleteinek kielégítését. Miután a törvény 40-ik szakasza és a végrehajtási utasítás 142 és 143-ik szakasza világosan előírják, hogy a kisajátított földből az állam elsősorban fenntartja a közcélra, művelődési, gazdasági, nevelési célokra szükséges területeket, a megállapított ingatlanjuttalék, amint azt fennebb is jeleztük egyes helyen nem adható ki és így elégedetlenségre ad alkalmat. Ezen elégedetlenségek megszüntetése céljából tekintetbe véve a törvény 98-ik és 103-ik szakaszait, előterjesztem a kérdést a földmivelésügyi miniszternek, aki helyben hagyta, hogy mindazon esetekben, amidőn a megállapított ingatlanjuttalék alkalmazása csak az igényjogosultak bizonyos részének kizárása mellett volna eszközölhető, leszállításuk a jutalék mindaddig, amíg a jogosultak kielégíthetők, természetesen tekintetbe véve elsősorban a közcélra szükséges területeket. Ennek alapján önöknek feladata az agrártörvény végrehajtási utasításának 144-ik szakasza értelmében véleményt adni a birtokbahelyezésről az ingatlanjuttalékkal kapcsolatban. Ha a járási bizottság birtokhelyezési határozata nem felel meg ezen véleménynek, akkor a járási gazdasági felügyelők úján meg kell feleltetni a határozatot.”

A fenti rendelkezés megindokolása cél-

jából szükséges egy kissé a kisajátítások végrehajtására visszatekinteni. A kisajátítások során ugyanis a törvénytől eltérő egy külön rendelkezés alapján a járási bizottságok azonnal a kisajátítás lejártyalásakor megállapították az ingatlan juttalékokat, anélkül, hogy tekintetbe vették volna vagy ismerték volna a kisajátított terület pontos kiterjedését, az egyes községek között való szétosztási tervet, anélkül, hogy az igényjogosultak jegyzéke meg lett volna állapítva és annak felülvizsgálása megtörtént volna. Így az ingatlanjuttalék megállapítása a kisajátítási bizottságok által minden alapot nélkülözve tetszesszerűleg történt és ez a része a határozatoknak legtöbbször revízió hiányában jogerőre is emelkedett. Hogy ennek a teljesen előkészítetlen munkának mi a következménye, az világosan kilátszik a fenti rendeletből.

A törvény és a végrehajtási utasítás e tekintetben is elég pontosan szabályozza az eljárást és így a törvényt megváltoztató jogtalan miniszteri rendelethez hárul az egész zűrzavar odiuma. A törvény és a végrehajtási utasítás ugyanis világosan a birtokbahelyezési eljárással kapcsolatosan írja elő az ingatlanjuttalékok megállapítását. A végrehajtási utasítás 144-ik cikke az illetmény-típus megállapítására nézve a következőképpen rendelkezik. A járási földosztó-bizottság elnöklő bírja a jogerős és úgy a telekkönyvben, mint a helyszínén fogantatosított kisajátítási határozat, valamint az igényjogosultak jogerőre emelkedett jegyzéke birtokában, szemelött tartva a 142 és 143. cikkekre rendelkezéseit, miután meghallgatta az eljáró mérnök véleményét és az igényjogosultak kívánságait, összehívja a járási földosztó-bizottságot.

A járási földosztó bizottság a bíró jelen-

tése és az eljáró mérnök által készített terv alapján határozatot hoz, melyben megállapítja az illetmény típus nagyságát és utasításokat ad avégből, hogy a helyszínén új illetmények, látók, utak létesítenek.

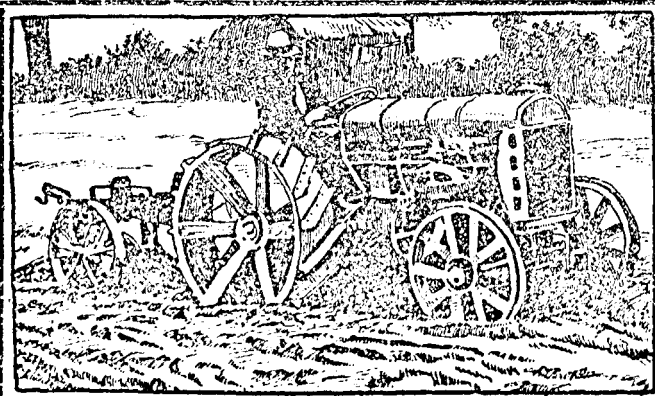
A végrehajtási utasítás 140-ik szakasza kimondja, hogy a megyei birtokbahelyező-bizottság hatásköre a következő:

- Jogerősen megállapítja az igényjogosultak jegyzékét.
- Jogerősen megállapítja minden egyes községre nézve az illetmény típus nagyságát.
- Ha szükség van rá eljár a sorshuzárnál. (122-ik cikk).

Ennélfogva az illetmény típusok nagyságának megállapítása nem a kisajátításkor, hanem a birtokba helyezésnél kellett volna történnjen. Ennek most az a következménye, hogy a rendelet alapján a gazdasági felügyelő van azzal megbízva, hogy már régen jogerőre emelkedett határozatokat, amelyek most újra szőnyegre kerülnek, megfeleltessen és valami uton-módon a jutalékokat annyira leszállítsa, hogy az igényjogosultak kielégíthetők legyenek.

Eltekintve attól, hogy ez az eljárás a törvény rendelkezéseivel ellentétben történt, másfelől a legnagyobb bizonytalanság kerül ilyenformán köztudatba a már meghozott és végérvényes határozatok értékére vonatkozólag. Hova fog ez vezetni, hogyha ilyen határozatok újra tárgyalás alá kerülnek és megváltoztathatók. Ez egy nagyon veszedelmes precedens, mert így az agrárreform végrehajtásának se vége, se hossza nem lesz.

Ez különben csak egy kiragadott rész az egész végrehajtás komplexumából, amelyben ehhez hasonló érdekességek még igen nagy számban találhatók.

„Fordson Tractor”-ok

Személy- és teherautók, autó alkatrészek,
mindenféle gazdasági gépek megtekinthetők
és beszerezhetők a

„PERRY” cégnél. Cluj, Calea Regele Ferdinand
No. 99. Telefon 999. szám.

„Gazdák” Biztosító Intézet
Részv.-Társaság

Székhely: Arad. Vezérképviselőségek: Aradon, Kolozsváron, Brassó-
ban, Temesváron, Nagyváradon, M. vásárhelyen, Déván, D.-szit-
máronban, Gy.-fehérváron, Szatmáron, N.-enyeden és Tordán.
Elfogad tűz, jég, élet, állat, beförés, lopás, baleset, szavatossági, kifizá-
sítási stb. biztosításokat. Egyesületi tagok külön kedvezményben
részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatót
nyújtanak a vezérképviselőségek és egyesületünk titkári hivatala.

Az őszi szántás fontosságáról.

A cukorrépatermelők figyelmét felhívom azon kijelentésére a Marosvásárhelyi Cukorgyár igazgatójának, hogy jövőre csakis azon termelőket fogadja el, akik a cukorrépa talaját ősszel megszántják és a vetésre úgy előkészítik. Ez ellen egy rendszeres termelőnek nem is lehet semmi kifogása hisz őszi szántásba, tavasszal azt meggonbérólva lehet csak jó vetést végezni és a kikelést egyenletessé tenni.

De kérjük egyben a cukorgyár igazgató urát méltóztasson a répa mag beszerzésénél annak minél nagyobb csiraképességét megkivánni, mert ez évben bizony nemcsak az őszi szántás elmaradása, de a korábban kiadott mag gyenge csiraképességének is tulajdonítható a rossz kelés, ami a második vetésnél már sokkal jobb eredménnyel csirázott, mert másféle mag is volt.

Különben az őszi szántást másnemű gabonafélék és főleg a kereskedelmi növények termelésénél igen szükségesnek majdnem elmaradhatatlannak tartom, amely kereskedelmi növények száma a cukorrépával a verseny bátran felvehetik: ezzel nem azt akarom mondani, hogy a cukorrépa termelésével felhagyjunk, hanem arra akarok rámutatni, hogy ne egyoldaluan csak répát termeljünk a kereskedelmi növények közül, mert a mák, lencse, borsó, repce termesztése és a krumplici termesztése is felér a cukorrépa termeléssel tiszta jövedelem szempontjából.

Vessen minden gazda számot azzal, hogy a cukorrépa művelése fuvarozása mibe került és ennek leszámításával mi tiszta jövedelmet adott és tegyünk egy kis összehasonlítást a többi kereskedelmi növények jövedelmezőségénél.

A krumplici tavaszi munkája az ültetést leszámítva minimális lókapával 3-szori kapálással homlítottással beéri a kiszedése már körülményesebb, de nem ad több munkát a répa kiszedése és betakarításánál a szállítási költség egyenlő a répáéval, a hozam is fedi egymást; egyenlő talaj és egyenlő időjárás mellett mennyiségileg az ára ma 98 leu mm-kint, míg a krumplici vagonételben 120—140 leu állomásokon. A mezőségen ez évben a krumplici mennyiségileg nagyobb termést adott 30—40

métermázsával, mint a cukorrépa, egyenlő talajon, ugylátszik a szárazságot jobban bírja.

A borsó ennivaló kereskedelmi növény, árpával keverve vettem 40 kiló borsót 30 kiló árpával egy holdra. A szárazság dacára, mert nem volt őszi szántásom, csak május végén kelt ki, holdanként adott 800 kiló tiszta borsót, ami piacképes prima áru és 500 kiló árpával vegyes törtszemű borsót, ami malacok takarmányozásánál sokkal értékesebb az árpánál nagy fehérje tartalmánál fogva. 800 kiló borsót csak minimálisan, ne a mai árát 14 Leut, de csak 10 Leut számítva: 8000 Leu, az 500 kiló törtszemű és árpa értékét csak 4 Leuba; az árpa értékbe számítva is 2000 Leu ez összesen 10.000 Leu holdankénti hozamnak felel meg. Leszámítva, hogy a borsót kapálni nem kell, a betakarítása is csak kaszálást igényel és cséplést, szalmája pedig juhokkal feletelve igen kitűnő takarmány, ami a betakarítási költséget mindig bőven fedezi.

A lencse: csakis homokosabb és nem kövér talajra vetve, idei vetésemnél termett 36 kiló lencsét keverve 10 kiló árpával elvettem 1/2 holdra termett 350 kiló árpáslencse, amelynek 1/3-része árpa 2/3-részben lencse, sajnos lencse triöröm nem lévén Sepsiszentgyörgyre kell küldeni kitrörözés végett az árpát belőle, de azt a költséget is kibírja, mert 230 kiló lencse a 30 Leu, 6900 Leu, az árpa marad a triörözési költségre, egy fél hold termése megfelel a cukorrépa termésének, művelési költség pedig: kaszálás, cséplés, amit a lencse szalma mint kitűnő takarmány bőven fedez.

A mák ez évben nálam nem kelt ki, rögös volt a szántás, de szomszédom, dr Pap István 3 hold termését, 900 kilót, úgy tudom kilóját 36 Leuval értékesíti. Tavaszi művelési költsége egyenlő a cukorrépával, őszi betakarításánál a nehéz fuvarozás elmarad, eredmény a cukorrépával egyenlő.

Ezek volnának a tavasszal vethető kereskedelmi növények, amelyek az őszi szántást épp mint a cukorrépa megkívánják és azt meg is hálálják.

Ez évben, mint őszi vetést helyettesítő és nem maximált terményt, a repcét is bevezettem tíz holdon, ma még igen szép, további fejlődéséről és termés eredményéről annakidején beszámolok. Ez évben a repce ára vagonételbe

130.000 Leu volt 100 mmázsánként vagyis 1300 Leu egy mázsa.

A kereskedelmi növények vetési, termelési betakarítási stb. eljárásait tüzetesebben fogom tárgyalni, most csak az őszi előmunkálatok magaidején való megtehetése végett röviden akartam reámutatni azok termelésének fontosságára.

Csontos Miklós.

Irodalmi szemle.

Az E. G. E. kiadványai. Az E. G. E. Irodalmi Szakosztálya eddig 59, a mezőgazdaság körébe vágó füzetet adott ki és most rendezti sajtó alá a dr. Szentkirályi Ákos ny. gazd. igazgató által Erdély juhtenyésztéséről írt 60. sz. füzetet. A szakosztály kiadványai tudományos alapon, népies modorban tárgyalják az állattenyésztés és növény termelés körébe vágó szakkérdéseket és oly olycsón állanak a gazdaközönség rendelkezésére, hogy azokat a leg egyszerűbb viszonyok között élő földművesek is megszerezhetik. Gazdaköri és Hangya könyvtárak részére ezek nélkülözhetetlenek. Kaphatók Kolozsváron a Minerva könyvkereskedésben és az E. G. E. titkári hivatalában. Nagyobb számu megrendelés esetén jelentékeny kedvezményeket nyújt az egyesület.

Törvények, rendeletek.

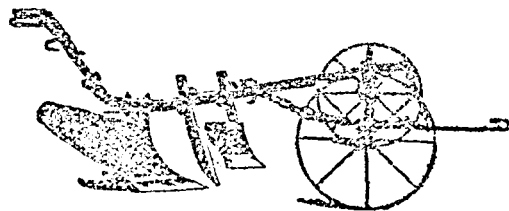
Ujabb rendeletek a földreform mezejéről.

A kolozsvári földművelésügyi vezérigazgatóság a földreform végrehajtására vonatkozólag a következő újabb rendeleteket bocsátotta ki:

Állami tartalékok bérbeadása. 11105. sz. Tanácsos Úr! Visszatérve azon rendelkezésünkre, amelyben felkérjük, hogy a bérbeadott állami tartalékok után járó bért sürgősen hajtsa be, hasonlóképpen felkérjük intézkedni, hogy a tulajdonosoknak járó összegek is kifizetésnek, mert semmi körülmények között nem engedhető meg, hogy a tulajdonosok ne fizetessék az őt megillető és a megyei bizottság által megállapított bér és hogy valami teher az államnak maradjon. Önök, mint jó gazdák,

Ekék

boronák, kukoricamorzsolók, szecs-kavágók, motorekék és motorok

Gummiárúk

és mindennemű műszaki cikkek

legolcsóbban kaphatók az E. G. E. géposztályában

HANN és TÁRSAS GÉP- ÉS MŰSZAKI KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 Rolozsvár, Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc-ut.) I. P. II.

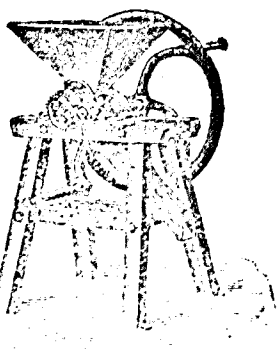
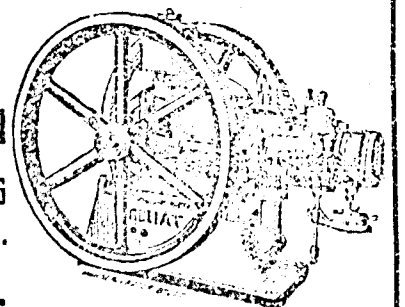
Telefonszám: 2-36.

Sürgőnyezim: Hanncomp.

WOLFNER-FÉLE

Géphajtószipjak

gépkenőolajok, szerszámok, tömitések

igyekezni fognak ezen ügy gyors szabályozására.

11065. Elnök Ur! Magán uton értesülünk, hogy az erdőtulajdonosok egy jó része a törvény világos rendelkezéseinek kijátszására a törvény 35-ik szakaszának rendelkezéseit felhasználva az erdészeti hivataloknál eljár, hogy az erdők egy nagy része véderdőknek minősítették. Ezt tudomásul hozva tisztelettel felkérjük intézkedni, hogy a törvény 35-ik szakaszának alkalmazásánál tekintetbe vélessék a végrehajtási utasítás megfelelő szakasza is. A végrehajtási utasítás előírja, hogy véderdőknek azok minősítendők, amelyek az erdészeti hivatalok kimutatásába fölvétettek és az erdészeti törvényben előírt célt szolgálják, ez azt jelenti, hogy önök nem fogják tekintetbe venni ilyenek gyanánt csak az 1918 dec. 1-e előt bejegyzetteket, a későbbiek nem vehetők tekintetbe és így, ha a tulajdonosnak ez ellen valami kifogása volna, felebezés vagy revíziós kérvény formájába kifogásait megteheti. A munka megkönnyítése céljából az erdészeti hivatalok megfogják küldeni a szükséges kimutatásokat.

A véderdők. 11066. Főnök ur! Azon célból, hogy a törvény 35-ik szakasza értelmében a véderdőkre vonatkozólag a helyzet teljesen megismertessék, fölkérjük sziveskedjék mielőbb a járási bizottságoknak, amelyeknek területére esik az Önök területe, megküldeni mindazon erdők jegyzékét, amelyek az állami erdőhivatal által 1918. december 1-ig véderdőknek minősítették és mint ilyenek lettek bejegyezve. A kimutatásban felveendő az erdészeti hivatal, a község, a tulajdonos neve, a véderdő kiterjedése és a bejegyzés száma.

Vadászati jog bérbeadása. 12330. Tanácsos ur! A földművelésügyi minisztérium vadászati igazgatósága tudatja, hogy a vadászati jog a kisajátított és a falusiaknak adott földeken az állam által a vadászati igazgatóság útján fognak bérbeadni, mindaddig, ameddig a falusiak a területek egész árát kifizetik, amely időtől a földek tulajdonában lépnek, a vadászati törvény 8-ik és következő szakaszai értelmében. Ezen területek bére az állam jövedelmét fogja képezni. A fenti rendelkezés végrehajtása céljából felkérjük, sziveskedjék a földművelésügyi minisztérium vadászati igazgatóságának a kisajátított területeket tartalmazó kimutatást beküldeni az erdők kivételével, amely tartalmazni fogja a terület megjelölését, a volt tulajdonos nevét, a terület kiterjedését, a községet és megyét ahol fekszik. Ha a terület már bérbe volt adva ezen rendelet megjelenése előtt, kimutatandó a bérő neve, lakása, a bérösszeg és a bérleti idő. A jelzett területek bérbeadását a gazdasági felügyelőség végzi a vadászati felügyelőség véleménye alapján. Miután ezen területek bére az állam részére jelentős bevételt képez és hogy ez már a folyó évben se hiányozzék, tisztelettel felkérjük a jelzett kimutatást 15 napon belül a vadászati igazgatósághoz beküldeni.

Szövetkezés.

A kisküküllőmegyei gazdakör szervezkedés folytatásaképpen megalakult *Küküllőszéplakon* is a gazdakör. Elnök lett Gálfi Sándor, alelnökök Szőke András, Szőke Ferenc, pénztáros Gergely János, jegyző Kerekes János, számvizsgálók Kerekes Ferenc, Gergely Ferenc, Szőke Sándor.

A Torda-aranyos megyei Gazdasági Egylet újjászervezése. A Torda-aranyos megyei Gazdasági Egylet folyó hó 4-én tartotta meg közgyűlését, amelyen Nagy József e. titkár egyéb elfoglaltságára való hivatkozással lemondott állásáról. Lemondását sajnálattal vette tudomásul a közgyűlés és helyébe dr. *Bornemissza* Gyulát választotta meg. Elhatározta a közgyűlés, hogy a heremagtisztító rostáját új szitákkal behuzatva a tagok rendelkezésére bocsájta. A gazdaközönség tavaszi gyümölcsfa csemete szükségletét összeírja, ugyszintén a méhek etetése céljából a méhészek részére kiosztandó cukorból igénylő méhészek cukorigénylését is összeírja és annak beszerzéséről gondoskodik az E. M. E. támogatása mellett. A cukorrépa termelés felkarolása érdekében propagandát fog kifejteni az egylet. Az egyesületi kerészeti telepen a gyümölcsfacsemete nevelést folytatni fogja. A Gazdák Ált. Biztosító Intézetének képviselőjét továbbra is vállalja és a biztosítási osztály vezetésére *Zorándy K.* Lipót, volt vm. főjegyzőt kérte fel. A Kimpel Antal elnöklete alatt tartott közgyűlés ezután még több keblű ügyet intézett el. A gyűlésen az E. G. E. képviselőjében Török Bálint titkár volt jelen.

A Szatmárvármegyei Gazdasági Egylet közgyűlése. A vármegye egész gazda közönségét mélyen érintő kérdésekkel foglalkozott a Szatmárvármegyei Gazdasági Egylet, amelynek előbb igazgatóválasztmánya tartott ülést, majd közgyűlést tartottak. A gyűlésből több irányú akció indult, amelyek siker esetén a gazdaközönség sok baján segítenek.

Domahidy Elemér elnök nyitotta meg a Társaskör nagytermében az igazgató-tanács ülését, a melyen a tagok tekintélyes számban vettek részt.

Bariha Kálmán ügyvezető alelnök bejelentette, hogy a miniszter tudomásul vette a Szatmárvármegyei Mezőgazdák Szövetkezetének megalakulását és a cég bejegyeztetéséhez megadta az engedélyt.

A vezetőség az egylet vetőmagakciójáról számolt be. Ezzel kapcsolatban indítványt fogadott el az igazgatóválasztmány, hogy szatmárvármegyei gazdák nemesített vetőmagtermését vizsgálat alá veszik és az itteni nemesített vetőmagtermését vizsgálat alá veszik és itteni nemesített vetőmaggal látják el a szatmárvármegyei gazdák szükségletét. Az idei állatdíjazás rendezését örvendelezen veszi tudomásul az egyesület.

A választmány 112 új tagot vett föl az egyesületbe. Köszönetet szavazott Bakó Ignácnak, aki 82 kötetből álló gazdasági könyvtárat ajándékozott az egyesületnek.

Többen panaszták, hogy a tenyészállatok elhelyezése körül sok visszasság van. Ezért a választmány kérelemmel fordult az alispánhoz aziránt, hogy a vármegye a tenyészállatok kiosztásánál hallgassa meg az egyesület véleményét.

Azután az Egyesület közgyűlést tartott, melynek egyetlen pontja az alapszabályoknak a miniszter kívánságára való olyan értelmű módosítása volt, hogy az egyesületet alapszabály ellenes működés esetén a miniszter felfoszthatja. Ennek kimondása után véget ért a közgyűlés.

Vegyes közlemények.

Ujságról jubileum. Kovács Elek a marosvásárhelyi „Az Ellenzék” szerkesztője november 1-én ünnepelte meg ujságról működésének 35 éves jubileumát. Kovács Elek közéleti működése a gazdák körében sem ismeretlen. A gazdatisztek szervezkedésük alkalmából őt kérték volt fel érdekeik védelmében való akciójuk szervezésére és vezetésére. Jubileuma alkalmából őszinte szívből üdvözljük!

Új gazdasági egyleti titkár. A Torda-aranyos vármegyei Gazdasági Egyesület folyó hó 4-én tartott közgyűlésén dr. *Bornemissza* Gyulát az egyesület titkárául választotta meg. Nagy József az e. régi titkára, egyéb elfoglaltságára való hivatkozással lemondott állásáról. Lemondását, érdemeinek elismerése mellett sajnálattal vette tudomásul a közgyűlés. Dr. *Bornemissza* Gyula már át is vette hivatalát és az egyesület közel jövőbeli munkaprogramjáról már is tájékoztatta tagjait. Munkásságához sok szerencsét, kitartást és sikert kívánunk.

A Gazdák Általános Biztosító Intézete R. T.-nál biztosító gazdasági egyleti és gazdaköri tagok kedvezményben részesülnek és ezzel az egyletet is támogatják.

Állatdíjazás Máramarosszigeten. Máramaros vármegye állattenyésztési bizottsága a földművelésügyi minisztérium támogatásával a szigei vásártéren tartotta meg a tenyészállatdíjazást. A bíráló bizottság, amelynek tagja Cristea Tiberius kerületi állattenyésztési igazgató. Anderkó Izidor, Protopopescu gazdasági tanácsos és Zwicher sápanyai birtokos voltak. A díjazáson kb. 15,000 L díjat osztottak ki.

Álom és valóság. A kormány félhivatalos lapja közli, hogy a kormány a pénzhiány enyhítésére előleget fog adni ipari vállalatoknak, kereskedőknek és mezőgazdáknak. Az előleg biztosítására fognak szolgálni azok a gyártmányok és termények, amelyeket tulajdonosaik ezidőszertől értékesíteni nem tudnak. Az állam az új adókból befolyó, mintegy két milliárdnyi összegből kifizeti minden belföldi tartozását. A földosztásból részesült új tulajdonosok is megkezdtek a részükre jutott földárának megtérítését. Ezen a címen heti harmincmillió folyik be az állampénztárba. (?) A földjükről megfosztott birtokosok sem a földárát, sem a bont nem kapták még meg sőt a kényszerbér összeget sem a legtöbb helyen.

Angol tőke a Gazdák Biztosító Intézetében. A Mercantil Insuranc Comp. Ltd. London. cca 100.000.000 angol font tőkével rendelkező biztosító és viszontbiztosító vállalat megvásárolta a Gazdák Általános Biztosító Rt.-ság részvényeinek zömét. Nagy fontossággal bír e tény közgazdasági szempontból, mivel ismert dolog, hogy a régi biztosító vállalatok viszontbiztosításukat legnagyobbbrészt német, osztrák és magyar viszontbiztosító társaságokkal bonyolították le. Ma, amikor ezen államok pénzei mindjobban elértéktelenednek, a „Gazdák” Biztosító Intézete ügyfeleinek megnyugvására szolgálhat az, hogy a társaság a vállalt kockázataira a legmegfelelőbb fedezetet tudja nyújtani.

Hogy van az, hogy az egyik gazdánál a marha mindig egészséges és erős, míg a másikonál gyöngye és munkaképtelen? Mert még nem minden gazda ad marhájának Kwizda-féle marhatápport. Kwizda-féle marhatápport elsőrendű hatással van az állat étvágytalansága ellen, rossz emésztésnél, a tej minőségének emelésére és a tej mennyiségének fokozására teheneknél. Kapható a gyógyszerárakban és drogueriákban Vételnél ügyeljünk a Kwizda névre, mert e nélkül értéktelen hamisítvány.

PIAC.

Országos vásárok.

1923. november hó 12-én. Bodorkővár-
alja, Farkaslaka, Királydaroc, Nagybárd, Nyá-
rádmagyaros, Szászhalom, Visó. 13-án Bichis-
dorf, Krassó, Magyar-nemegye, Nagybánya,
Riomfalva, Vajdahunyad. 14-én. Hégen, Batos,
Csokmány. 15-én. Végvár, Egerbegy, Homoród,
16-án. Haraszkerék, Nagyszalonta, Resinár,
Tasnád, 18-án. Seprős, Tornya.

Heti piac.

Gabonaneműek:

Szatmár. Buza 550—600, rozs 410—420,
árpa 450—480, zab 300, tengeri 450—480
lei mm.

Marosvásárhely. Buza 75—85, árpa 55—
65, zab 30—32, tengeri 55—60 lei liter vé-
kánként.

Gátalja. (Bánát) Buza 480, rozs 460,
árpa 400, zab 360, tengeri 400 lei mm.

Delta. (Bánát) Buza 450, rozs 380, árpa
400, zab 360, tengeri 400 lei mm.

Székelyhid. Buza 500, rozs 400, árpa
400, zab 380, tengeri 400 lei mm.

Alvincz. Buza 510, árpa 460, zab 400,
tengeri 480 lei mm.

Székelyudvarhely. Buza 75—84, rozs 68—
74, árpa 62—66, zab 35—38, tengeri 65—72
lei liter vékánként.

Brassó. Buza 520, rozs 480, zab 420
tengeri 420 lei mm.

Zöldségfélék:

Brassó. Hagyma koszoruja 8—10, ká-
poszta mm. 320, burgonya 130—140 lei.

Gátalja. Káposzta mm. 320 lei.

Szatmár. 100 fej káposzta 4—500 lei.

Tejtermékek:

Marosvásárhely. Tehéntej 3—4 lei literen-
ként, teavaj 75—90 lei kg., juhsaji 32—36 L kg.

Gátalja. Tej literje 3, vaj kilója 50 lei.

Delta. Tej literje 4, vaj kilója 80 lei.

Székelyudvarhely. Tej literje 4, vaj kilója
75 lei.

Alvincz. Tej literje 4, vaj kg. 80 lei.

Gyümölcs.

Szatmár. Alma 4—6, körte 8—12, dió
13—15 lei kg.

Marosvásárhely. Alma vékája 50—70 lei.

Brassó. Alma 600—800, körte 800—1000
lei mm.

Gátalja. Alma 5—800, körte 6—1200,
dió 1200 lei mm.

Baromfi:

Szatmár. Hizott liba 2—300, kacska 120,
tyuk párja 90, csirke párja 40—60 lei. Tojás
drb. 3—4 lei.

Brassó. Tyuk drb. 50—55, csirke párja
70—75, rideg kacska párja 110—120, rideg liba
párja 300—350, pulyka párja 240—300 lei.

Gátalja. Tyuk 60, csirke 50, rideg kacska
60, rideg liba 120, rideg pulyka 160 lei páron-
ként. Tojás drb. 2-50 lei.

Székelyudvarhely. Tyuk drb. 50—60,
csirke páronként 40—80, rideg kacska 70—100,
rideg liba 200—240, rideg pulyka 100—160
lei páronként.

Alvincz. Tyuk 20—25 lei drb., csirke 35—
30, rideg kacska 80—100, rideg liba 140—200
lei páronként. Tojás 1-60—2 lei.

Hus és élőállat.

Szatmár. Prima ökör 14—15, vágómarha
8—10 lei kg. Nehéz sertés 33—35, kövér ser-
tés 30—32. igásló párja 5500—6500 lei.

Marosvásárhely. Hizott sertés 36—38 L kg.

Gátalja. Hizott ökör 14, kövér sertés 33,
juh 0 lei kg. elősúlyban. Borjas tehén 4500,
igás ökör páronként 12000, növendék marha
1—4 éves 2000, sovány sertés 3000 lei.

Delta. Borjas tehén 5000, igás ökör
párja 12000, sovány sertés 3000, kövér 5000,

juh párja 200, igásló 5000, kocsiló 8—10000 L.
Kézdiszentkereszt. Prima hizott ökör pá-
ronként 28—30 ezer, hizott tehén drb. 4—5
ezer, jó fejőstehén borjuval 5—6 ezer, gyen-
gebb 3—5 ezer, prima 4 éves kanca párja
20 ezer lei.

Nyersbőr:

Delta. Marhabőr kg. 42, borjubőr drb.
400—450, lóbőr 400—500, báránybőr 100 lei.

Klopodia. Marhabőr kg. 42, borjubőr
50, lóbőr 36 lei.

Székelyudvarhely. A marhabőr kg. 42—
43, borjubőr 45 lei.

Mezőgazdasági munkások napibére.

Székelyhid. 25—30 lei koszt nélkül.

Alvincz. Szőlőmunkás koszt és 15—18 lei.

Klopodia. (Temes vm.) férfi 20—30, nő
15—20, gyermek 15 lei.

Delta. 40—50 lei a földmunkások bére.

APRÓHIRDETÉSEK.

Apróhirdetések ára: szavanként 1 lei. — Vastag
betűkkel szedett szavak kétszeres áron számítatnak,
— Legkisebb apróhirdetés díja 10 lei. Állást kere-
sők részére 20 szög 10 lei.

Ispán azonnali belé-
pésre állást keres nagy
gyakorlattal. Kisebb gaz-
daság vezetését is vállalja.
Cím a kladóba. 3585

Keresek egy ispánt, kí-
nek nagy gazdasági ismer-
tele és gyakorlata van.
Nagy Dénes földbirtokos
Turda. 3590

Kerestek tenyésztésre
alkalmas belga és ezüst-
szőrű házi nyul 8—10 drb.
Warga Aladár București
Str. D. A. Sturdza 13.

Gazdasági iskolát vég-
zett, több évi gyakorlattal
bíró egyén 1924. évre gaz-
dáltsz, önálló ispáni állást
keres. — Megkezeséseket
"Szorgalmas" jellegre a
kladóba. 3591

Eladó 312 holdas birtok
a Mezőségen. Cím meg-
tudható az E. G. E. titkári
hivatalában. 3597

Nagy gyakorlattal bíró
ispán janaár 1-re állást
keres. Cím a kiadóban.
3592

A kertészet összes ága-
zatába jártas és gyakorlott
szakképzett uradalmi ker-
tész állást keres 1924. ja-
nuár 1-ére, 32 éves, nős,
egy gyerekes, jelenlegi ál-
lásában 12 éve működik,
érti a gyümölcs, méhészt,
dísz- és konyha-kertészetet
és falkola kezelést. Olyan
uradalmi állást óhajtaná,
ahol huzamosabb ideig
működhetne. Szíves aján-
latokat szorgalmas és jó-
zanéletű jellegre a kiadó-
hivatalba kérek. 3581

Intéző, végzett gazdász,
hosszu gyakorlattal keres
intézői, ispáni, erdőkerülői
vagy más állást, elvállalok
birtokok percentuális ke-
zelését is. Cím a kiadó-
hivatalban. 3593

Kolozsvári Takaré-
pénztár és Hitelbank

Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. sz.

Alap ökéje: 16.000.000

Tartalék tőke: 15.000.000

033

Lucerna

és

Vörösheremagot

minden mennyiségben vásárol

Gazdasági Egylet
Aradon.

3576

Ez évben rendkívül gazdag tartalommal
jelenik meg az

ERDELYI GAZDÁK
ZSEBNAPTÁRA
az 1924 évre.

Magyar gazda mást nem is vehet, mint az

Erdélyi Gazdák Zsebnaptárát

A naptár ára 24 L. A naptár megjelenése
előtt való előfizetés esetén 20 L. 10 pél-
dánynál nagyobb számban való megrende-
lés esetén 15 L. drb.-ként.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában.

FIGYELEM GAZDÁK!

A műtrágya alkalmazása által
a legnagyobb hozam érhető
el. Kérjen legolcsóbb aján-
latokat 40%-os Kalisó, Su-
perfoszfát, Kálinitogén-
ből az Erdélyi Szász Gazda-
sági Egyesület raktárhelyé-
ről. Nagyszeben, Sporergasse
2. Táviratcím: Verkaufhalle
Sibiu. :: Telefon szám 200

Állandó raktárak:

Brassó, Weisz Mihály-utca 17.

Medgyes, Laktanya-tér 15.

Segesvár, Bajor-utca 47.

3579

1 kg. gyapju, vagy 1 k kg. sajt árával
megmentheti birkáját a pusztulástól!!

„DISTOL“

biztosan meggyógyítja a mételykoros
juhait és szarvasmarhát!

„DISTOL“

Egyszerű a kezelés. Biztos a gyógyulás.

Kapható

Gergely Ferenc utóda cég

drogeriájában, Cluj—Kolozsvár.

Lerakatok:

Gea-Krayer drogeria r.-t. Temesvár, Hietsche & Co
khem. laboratorlum, Szászsebes. Dr. Guttman Béla
gyógyszertára, Szatmár. Kraft és Herbart drogeria,
Szatmár. Lukács László gyógyszerár Kérdővárs-
hely. Továbbá bármely gyógyszerárban.

!! Ne várjon addig, míg állatja leromlik!!

1104 111